

Budget 2026
med plan för perioden 2027 - 2030
samt mål och inriktningar
En budget för ett hållbart
och framtidssäkrat Härryda

Innehållsförteckning

1	Inledning	3
2	Vision och förhållningssätt – en utgångspunkt för styrningen	7
3	Mål för god ekonomisk hushållning	8
4	Prioriterade mål och inriktningar för 2026 på en kommunövergripande nivå.....	12
5	Skattesats	14
6	Driftbudget.....	15
7	Investeringsbudget	20
8	Exploateringar/betalningsplan	23
9	Långfristig upplåning	24
10	Uppdrag till kommunstyrelsen, nämnden för utbildning, kultur och fritid samt socialnämnden	25
11	Koncernen	28
12	Förslag till beslut i kommunfullmäktige	29

Inledning

Rödgrön samverkans utgångspunkter

Socialdemokraterna, Miljöpartiet de Gröna och Vänsterpartiet har sedan valet 2022 tillsammans tagit ansvar för att ta fram en ansvarsfull och framåtsyftande budget med målet att bygga ett hållbart Härryda. Vår gemensamma budget för 2026 utgår från de olika perspektiven i Agenda 2030 och genomsyras av satsningar för att alla ska få vara med i omställningen till ett hållbart Härryda.

För de tre partierna i Rödgrön samverkan är det självklart att vårt hållbara Härryda är tryggt, jämlikt, medmänskligt och framtidssäkert.

Budget för ett hållbart Härryda

Omställningen till ett hållbart samhälle behöver ske nu. När vi ställer om bygger vi ett Härryda som är hållbart för vår gemensamma framtid. För att växla upp och utveckla arbetet med Agenda 2030 tar vi fram de åtgärder som gör det möjligt att uppfylla vår del av Parisavtalet. För att underlätta och påskynda omställningen för alla som bor och verkar inom vår kommun behövs fler satsningar. I arbetet med att nå social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet behöver vi konkreta mål och tydliga delmål som leder till ett hållbart Härryda.

Budget för ett tryggare Härryda

Satsningar på ökad trygghet handlar om att bygga ett tryggt samhälle från grunden. Vi behöver skapa trygghet här och nu och vi behöver göra satsningar på förebyggande arbete för att skapa trygghet på längre sikt. Satsningar på förebyggande arbete nu genererar mindre kostnader i framtiden och är viktigt för att ta ansvar för kommunens ekonomi. Förebyggande insatser minskar utanförskap, ökar integration och skapar jämlikhet. Det leder till trygghet på både kort och lång sikt.

Budget för ett jämlikt Härryda

Ett jämlikt samhälle bygger på att alla människor får bästa möjliga förutsättningar att leva ett långt, lyckligt och innehållsrikt liv. I ett jämlikt samhälle känner sig ingen person utanför och diskriminering förekommer inte. För att bygga en jämlik kommun är arbetet med att ta in och redovisa åsikter från kommuninvånare i alla åldrar viktigt. Det gäller naturligtvis även för våra barn, den generation som bygger framtidens Härryda. I ett jämlikt Härryda har ett rikt kultur- och föreningsliv en självklar plats.

Budget för ett mer medmänskligt Härryda

Ett mer medmänskligt samhälle har plats för alla. Dagens politiska vindar ställer grupp mot grupp i ett samhälle där individens egen styrka ska avgöra dess möjlighet till framgång. Det leder till polarisering och utanförskap. Det är politikens skyldighet att motverka ett sådant samhälle. Det är vårt uppdrag att fatta beslut som leder till ett samhälle som har plats för alla och skapar ett medmänskligt Härryda. Det är, och kommer alltid att vara, ett kännetecken på en budget från Rödgrön samverkan och för målet att skapa ett socialt hållbart samhälle.

Budget för ett framtidssäkrat Härryda

Ett framtidssäkrat Härryda innebär satsningar på förebyggande arbete, exempelvis inom socialtjänst och utbildning. Vi ska göra investeringar nu som gynnar både nästa generation och den generation som våra barn och unga utgör. Den politiska målsättningen är att varje generation ska bära sina egna kostnader, men det handlar också om att nästa generation ska få det bättre än den föregående. I grunden handlar det om att satsa på att ge kommande generation en bra skolgång, en aktiv fritid och goda förutsättningar att klara framtidens sysselsättning och arbetsmarknad.

Budget för en hållbar ekonomi

Röd-grön samverkans budget är en ansvarstagande budget. Vi genomför förbättringar för våra kommuninvånare utan att riskera kommunens ekonomi. Den skatt som vi invånare tillför kommunens verksamhet ska användas klokt. Att rendera stora överskott och samtidigt ha stora brister i verksamheten är inte acceptabelt. Samtidigt ska anslagen till verksamheten inte hota kommunens framtida ekonomi. Balansen mellan dessa två aspekter är central i en hållbar ekonomi. Det är det vi i Rödgrön samverkan menar är att ta ansvar för kommunens ekonomi, samtidigt som vi säkerställer att kommuninvånarnas skattepengar kommer till användning där de bäst behövs.

Allmän inledning

Budget 2026 med plan för perioden 2027–2030 samt mål och inriktningar, är en del i kommunens styrmodell. Dokumentet är årligt, utarbetas av politiken och fastställs av kommunfullmäktige. Här anges kommunfullmäktiges prioriterade mål och inriktningar för kommande år samt ekonomiska ramar för respektive nämnd.

Med utgångspunkt i den av kommunfullmäktige fastställda strategiska planen för mandatperioden ska *Budget 2026 med plan för perioden 2027–2030 samt mål och inriktningar* ge konkretiseringar och lyfta fram det som är särskilt viktigt för 2026. Den strategiska planen beskriver det som politiken vill åstadkomma (den förflyttning/förändring som ska skapas) under mandatperioden som helhet.

En viktig övergripande del i styrmodellen är vision och förhållningssätt. Visionen utgör en gemensam ledstjärna och pekar ut riktningen för kommunen. En annan bärande del i styrmodellen är att tydliggöra verksamheternas grunduppdrag och att säkerställa kvaliteten i grunduppdraget.

Bild: Kommunens styrmodell

Bild: Dokument i styrmodellen

Vision och förhållningssätt – en utgångspunkt för styrningen

Viktiga delar i kommunens styrmodell är vision och förhållningssätt. Dessa ger styrning på övergripande nivå, pekar ut riktning och ramar för verksamheterna och ersätter därigenom mer detaljerad styrning.

1.1 Vision

Härryda – här vågar vi!

I Härryda kommun bygger vi framtiden. Här har människor och företag möjlighet att växa och blomstra. Här lyfter idéer och landar lösningar som håller för kommande generationer.

Våra ledord: mod, nytänkande, handlingskraft

1.2 Förhållningssätt

Varje dag gör vi mötet med Härryda kommun enkelt. Vi är engagerade, ser möjligheter och skapar lösningar. Vi är kompetenta, professionella och öppna för olika perspektiv. Vi prövar nya idéer och vill alltid bli bättre.

Tillsammans åstadkommer vi mer.

Mål för god ekonomisk hushållning

Målen för god ekonomisk hushållning, såväl ekonomiska mål som verksamhetsmål, fastställdes av kommunfullmäktige den 13 juni 2024 i samband med beslut om budget för perioden 2025–2027.

Nedanstående beskrivning av finansiella mål och verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning är att betrakta som kommunfullmäktiges riktlinjer för god ekonomisk hushållning.

1.3 Finansiella mål för god ekonomisk hushållning

De finansiella målen för god ekonomisk hushållning föreslås fortsätta gälla för 2025. De finansiella målen mäts och analyseras årligen samt i rullande fyraårsperspektiv.

- **Soliditeten ökar med en procentenhet per år**
- **Resultatet är 2,5 procent av skatter och generella statsbidrag**

De finansiella målen tar sikte på kommunens finansiella ställning och dess utveckling och anger därmed de finansiella förutsättningarna och ramarna för den verksamhet som kommunen bedriver. Målen har som utgångspunkt att varje generation själv ska bära kostnaderna för den service som den konsumerar.

Detta innebär att ingen generation bör behöva betala för det som en tidigare generation förbrukat. Överskottet måste därför vara tillräckligt stort för att motsvarande servicenivå ska kunna garanteras även för nästkommande generation utan att den ska behöva uttaxeras en högre skatt.

Nedan redovisas de finansiella målen utifrån budgetförslaget och hur måluppfyllelsen bedöms bli för enskilda år.

Finansiella mål för god ekonomisk hushållning	2026	2027	2028
Resultatet är lägst 2,5 % av skatter och generella statsbidrag	2,5%	2,8%	2,4%
Rullande fyra	5,3%	3,5%	2,8%
Soliditeten ska öka med 1 procentenhet per år	-2%	-1%	0%
Rullande fyra	0,3%	-0,5%	0,3%

Resultat- och balansbudget

Resultatbudget

Belopp i mnkr	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
Verksamhetens nettokostnader exkl avskrivningar	2 499,4	2 595,5	2 744,8	2 831,7	2 957,8
Avskrivningar	137,2	145,2	162,2	174,0	175,1
Verksamhetens nettokostnader	2 636,6	2 740,7	2 907,0	3 005,6	3 132,9
Skatteintäkter	2 480,3	2 644,0	2 771,4	2 893,4	3 024,2
Generella statsbidrag och utjämning	323,2	235,8	219,1	216,3	203,4
Verksamhetens resultat	166,8	139,1	83,5	104,1	94,7
Finansiella intäkter	40,7	3,0	4,3	4,3	4,3
Finansiella kostnader	-0,8	-4,0	-4,0	-4,0	-4,0
Finansiella kostnader för pensioner	-64,6	-34,8	-8,8	-16,5	-17,9
Resultat	142,2	103,3	74,9	87,9	77,1
<i>Blandfondsresultat</i>	<i>153,4</i>	<i>85,6</i>	<i>47,2</i>	<i>65,0</i>	<i>54,9</i>
GEH	5,1%	3,6%	2,5%	2,8%	2,4%

Balansbudget

Belopp i mnkr	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar					
Immateriella anläggningstillgångar	0,1	0,3	0,1	0,1	0,1
Materiella anläggningstillgångar	2 520,0	2 729,3	2 849,1	3 120,2	3 435,5
Finansiella anläggningstillgångar	229,8	220,9	229,8	229,8	229,8
<i>Summa anläggningstillgångar</i>	<i>2 749,9</i>	<i>2 950,5</i>	<i>3 079,0</i>	<i>3 350,1</i>	<i>3 665,4</i>
Bidrag till statlig infrastruktur	120,8	0,0	103,6	95,0	86,4
Omsättningstillgångar					
Tomtmark för försäljning	224,8	254,1	131,6	142,5	158,3
Fordringar	398,9	389,4	548,9	648,9	648,9
Likvida medel	560,5	200,2	389,8	220,8	47,3
<i>Summa omsättningstillgångar</i>	<i>1 184,2</i>	<i>843,7</i>	<i>1 070,3</i>	<i>1 012,3</i>	<i>854,6</i>
Summa tillgångar	4 054,9	3 794,2	4 252,9	4 457,3	4 606,3
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Eget kapital	2 195,1	2 186,8	2 373,3	2 461,3	2 538,4
<i>varav årets resultat</i>	<i>142,2</i>	<i>103,3</i>	<i>74,9</i>	<i>87,9</i>	<i>77,1</i>
Skulder					
Avsättningar för pensioner	1 041,7	1 040,2	1 003,0	984,4	969,4
<i>varav avsättning pensionsskuld intjänat före 1998</i>	<i>554,8</i>	<i>537,5</i>	<i>508,0</i>	<i>485,1</i>	<i>462,9</i>
Övriga avsättningar	258,1	136,0	243,6	236,6	173,6
Långfristiga skulder	54,0	154,0	229,9	269,1	319,0
<i>varav lån i banker och kreditinstitut</i>	<i>0,0</i>	<i>100,0</i>	<i>175,9</i>	<i>215,1</i>	<i>265,0</i>
Kortfristiga skulder	506,0	277,2	403,1	506,0	606,0
Summa skulder	1 859,7	1 607,4	1 879,5	1 996,0	2 068,0
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	4 054,9	3 794,2	4 252,9	4 457,3	4 606,3
SOLIDITET	54%	58%	56%	55%	55%
Avrundat	54%	58%	56%	55%	55%

Verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning

Verksamhetsmålen för god ekonomisk hushållning föreslås fortsätta gälla för 2026.

- *Bostadsbyggandet utformas så att en befolkningsökning på 1,5 % kan mötas med bostäder i alla ägande- och upplåtelseformer.*
- *Full behovstäckning inom förskoleverksamheten och föräldrar kan välja verksamhetsform.*
- *Alla elever har efter slutförd grundskola eller gymnasieutbildning tillräcklig kompetens för arbete eller fortsatta studier.*
- *Det finns bostäder av god kvalitet och god tillgänglighet för äldres och funktionsnedsattas bedömda behov.*

Prioriterade mål och inriktningar för 2026 på en kommunövergripande nivå

Nästa steg i Agenda 2030-arbetet

En utveckling av Agenda 2030-arbetet är en förutsättning för att den sociala, ekologiska och ekonomiska hållbarheten inom kommunen och dess verksamheter ska öka. De fem särskilda insatsområdena i det hållbarhetsstrategiska programmet är inte tillräckliga. Om målet är att ta täten och vara ett föredöme i regionen måste Agenda 2030-arbetet prioriteras under 2026. För en hållbar utveckling av Härryda kommun måste all verksamhet, alla invånare och hela vårt näringsliv inkluderas. I arbetet med att nå de 17 globala målen ska varje verksamhet under 2026, ner på enhetsnivå, öka antalet aktiviteter som bidrar till ett hållbart Härryda.

Öka tryggheten för våra invånare

En trygg kommun är en hållbar kommun. Arbetet med att öka tryggheten är fortsatt prioriterat. Alla invånare ska kunna lita på att när olika beslut vägs mot varandra är beslut som leder till ökad trygghet prioriterade.

Stärka beredskapsförmågan i kommunen

Kommunens beredskapsförmåga för att möta olika samhällsutmaningar ska stärkas. En inkluderande kommun med engagerade invånare och ett starkt civilsamhälle som grund för samverkan blir robust och hållbart över tid. När olika beslut vägs mot varandra ska beslut som leder till stärkt beredskapsförmåga och social hållbarhet prioriteras.

Minska barngruppernas storlek i förskolan

Barnen ska ges de bästa förutsättningar som finns för att växa och utvecklas. En förutsättning för en hållbar framtid är att ge barn i förskolan möjlighet att vara i mindre grupper. Barngruppernas storlek på förskolan ska därför minskas under året. Detta ska ske med bibehållen personalstyrka i varje barngrupp.

Förbättra skolresultaten i kommunens skolor

En bra utbildning är den mest hållbara investering en kommun kan göra. Att förbättra skolresultaten är att bidra till varje individs förmåga att leva ett gott liv. För att uppnå målet ska skolans rektorer ges ökade resurser för att stärka personalgruppens arbete med att öka såväl närvaron som skolresultaten i skolan.

Fokus på demokrati och medborgarinflytande

Demokrati är grunden för det samhälle vi ser som hållbart. Vi behöver göra allt i vår makt för att stärka och värna demokratin och de värderingar detta medför. Fokus vid beslutsfattande måste vara att involvera alla invånare. Detta stärker demokratin och tilltron till så väl förvaltning som politik. Tillsammans formar vi kommunen.

Skattesats

Med denna budget fastställs oförändrad skattesats för år 2026 på 20,50 kr per skattekrona.

Driftbudget

Kommunstyrelsen

För invånare som använder sig av färdtjänst ska det införas en maxtaxa som motsvarar kostnaden för månadskort i den allmänna kollektivtrafiken. Att möjliggöra resande för invånare som nyttjar färdtjänst handlar om social och ekonomisk hållbarhet. Det är en självklarhet i ett jämlikt och medmänskligt samhälle. För en liten kostnad som ökar inkludering..

Under 2026 ska arbetet med att tydliggöra problem, utmaningar och möjligheter runt alla de 17 globala målen i Agenda 2030 intensifieras. Målsättningen är att arbetet konkretiseras så att kommunens insatsområden utökas . För en hållbar utveckling av Härryda kommun måste all verksamhet, alla invånare och hela vårt näringsliv inkluderas. I arbetet med att nå de 17 globala målen ska varje verksamhet, ner på enhetsnivå, under 2026 öka antalet aktiviteter som bidrar till ett hållbart Härryda. En kommun med Härrydans ekonomiska möjligheter gör att vi kan ligga i framkant -. i arbetet med Agenda 2030. Det kommer att leda till att vi stärker såväl den sociala som den ekologiska och ekonomiska hållbarheten inom kommunen och dess verksamheter. För att genomföra arbetet ska en hållbarhetsstrateg anställas.

Ett av de tydligt definierade uppdragen är att arbeta med återställning av våtmarker. Det är viktigt av flera anledningar. Dels leder återställning av våtmarker till att öka den biologiska mångfalden och dels till att stärka hotade arters habitat vilket är centralt för den ekologiska hållbarheten. Att återställa våtmarker för att minska utsläppen av växthusgaser är också viktigt. En ökad mängd växthusgaser leder till framtida klimatproblem. Om inget görs nu kommer kommunens framtida ekonomi att vara starkt hotad då vi kommer att behöva finansiera lösningar för så väl översvämningar som för torka. Väljer vi att inte göra några åtgärder hotas så väl den ekologiska som den ekonomiska hållbarheten.

Den konstnärliga gestaltningen har under flera år fått stå tillbaka i Härryda kommun. En gång i tiden var vår kommun ett föredöme för andra kommuner. Vi tog emot besökare som ville lära sig hur man gör för att få till en bra konstnärlig gestaltning. Idag har arbetet mer eller mindre avstannat helt och hållet. Det beror på att den politiska ledningen halverat avsättningen för konstnärlig gestaltning ner till en halv procent samt infört ett maxtak på två miljoner kronor per år. Att återställa avsättningen till de nivåer som tidigare gällde för vår kommun är också ett bidrag till att öka den sociala hållbarheten.

Ungdomsrådet är en viktig del i det inkluderande och demokratiska arbetet. Rådet har efterfrågat möjligheten till att kunna fatta beslut med en egen budget. Detta tycker vi låter rimligt och vill därför att ungdomsrådet ska få arbeta med temat att framtidssäkra demokratin. För detta arbete väljer vi att ge ungdomsrådet en budget som de själva styr över. Budgetmässigt organiseras detta under kommunstyrelsen eftersom rådet ligger

under kommunstyrelsen. Inkluderingen av ungdomar leder framför allt till stärkt social hållbarhet.

Vi vill se en reserv som kommunstyrelsen förfogar över. Vi gör bedömningen att denna reserv ska ligga på 10 miljoner per år och på sikt minskas till 5 miljoner.

I förvaltningens bedömning förflyttas 1,7 respektive 3,4 miljoner över från nämnden för utbildning, kultur och fritid till sektorn för teknik och förvaltningsstöd som budgetmässigt ligger under kommunstyrelsen. Detta görs för att hantera kostnader för lokaler vid stängda avdelningar inom förskolan. Eftersom vi med vår satsning på höjd elevpeng kompenserar förskolan och möjliggör att fortsätta ha förskolelokaler öppna och istället minska barngruppernas storlek med bibehållen mängd personal per avdelning, så låter vi dessa kostnader ligga kvar hos nämnden för utbildning, kultur och fritid.

Nämnden för utbildning, kultur och fritid

Inom nämndens verksamhet beslutas om ett antal satsningar för år 2026. En höjning av elevpengen är central för att förbättra skolresultaten. Elevpengen ska höjas gradvis under flera år för att nå Rödgrön samverkans högt satta mål för skolan och skolresultaten. Under 2026 höjs elevpengen med 2 500 kronor per elev och år. Under 2027 respektive 2028 ska den höjas med ytterligare 1 500 kronor per år.

Grundskolans höjning av elevpengen ska användas med utgångspunkt i att stärka elever och deras skolresultat. Utöver detta ska en central enhet för elevassistenter skapas. Medel till den centrala enheten tas från skolans budget. Det tillsätts även medel för anställning av ytterligare fem elevassistenter. Den centrala enheten ska startas omgående och vara i drift 1 januari 2026.

Höjningen av medel till förskolan ska göras i samma utsträckning som inom grundskolan med 2 500 kronor per barn för år 2026 samt med en uppräknig på ytterligare 1 500 kronor per år 2027 och 2028. Dessa tillskott ska användas för att minska barngruppernas storlek med bibehållen personal. Målsättningen är att på sikt nå Skolverkets riktlinjer för antalet barn per barngrupp.

Satsningar på skolan är ett av politiken prioriterat område. Denna satsning skapar möjligheter att uppnå social och ekonomisk hållbarhet både nu och på sikt. Det är också en central satsning för ett jämlikt och medmänskligt Härryda.

Potten för aktivitetsbidraget till föreningslivet höjs med tre miljoner och förvaltningen ges i uppdrag att justera taket till föreningarna. Taket ska ligga på 15 prisbasbelopp. Förvaltningen ges vidare uppdraget att omgående plocka bort regeln om maximalt 30 aktivitetsbidrag per aktivitet. Föreningslivet är viktigt i det förebyggande arbetet inom kommunen och bidrar till att skapa ett jämlikt och ett mer medmänskligt samhälle. Det

är också en viktig grund för att möjliggöra ett samhälle med social och ekonomisk hållbarhet både nu och i framtiden.

Många föreningar upplever idag svårigheter med att veta hur man ska kontakta kommunen och vilken hjälp man kan få. För att råda bot på detta ska en föreningslivslots införas i kommunen.

Medel tillsätts i budgeten för att höja bidraget till folkbildningsförbund och folkhögskolor verksamma inom kommunen. Satsningar inom detta område möjliggör ett livslångt lärande vilket är en viktig ingrediens för att uppnå ett jämlikt och medmänskligt Härryda. Det stärker såväl den sociala som den ekonomiska hållbarheten.

Kulturskolans arbete är viktigt. Det ger många av våra unga kommuninvånare chansen till en bredd i fritidsverksamheten. Tyvärr finns det idag familjer där ekonomin sätter stopp för barn och ungas möjligheter att delta i kulturskolans verksamhet. Detta behöver förändras och därför väljer vi att göra kulturskolan avgiftsfri.

Socialnämnden

Inom socialnämndens verksamhetsområde tillsätts medel för att förstärka socialtjänstens förebyggande arbete med motsvarande fyra (4) tjänster. Vilka typer av tjänster som ska tillsättas avgörs av verksamheten själv. Målsättningen är att de extra resurserna ska arbeta med barn och unga i syfte att skapa förbättrade förutsättningar i framtiden, att förebygga och motverka att barn far illa genom till exempel normbrytande beteende, missbruk eller kriminalitet. Det här ser vi som en viktig satsning ur flera perspektiv. Det handlar både om att bygga ett tryggare samhälle, ta ansvar för den sociala hållbarheten och prioritera den ekonomiska hållbarheten både nu och i framtiden.

Vi ser en samhällsutveckling där den upplevda otryggheten ökar samtidigt som vi vet att den vanligaste platsen att bli utsatt för våld på är i hemmet. Vi vill därför se en satsning på att motverka våld i nära relationer. I detta arbete är det centralt och ett viktigt förebyggande arbete att involvera civilsamhället, exempelvis organisationen Frideborg.

Vidare ser vi att det finns ett stort behov av satsningar mot ofrivillig ensamhet, även detta inom ramen för det mycket viktiga förebyggande arbetet mot ohälsa. För att underlätta detta arbete framöver ser vi det som avgörande att det finns möjligheter för civilsamhället och frivilligorganisationer att engagera sig. Därmed avsätter vi en sökbar pott för idéburna offentliga partnerskap (IOP).

I övrigt står vi bakom förvaltningens bedömning.

Förändring jämfört med förvaltningens bedömning

Kommunstyrelsen (tkr)	2026	2027	2028
Hållbarhetsstrateg	600	600	600
Maxtaxa i färdtjänsten	400	400	400
Budget Ungdomsrådet	100	100	100
Minskning av KS-reserv	-15 000	-15 000	-20 000
Kostnader förskolor	-1 700	-1 700	-1 700
Internränta, Investeringsförändringar	220	860	2500
Avskrivningar, Investeringsförändringar	333	1303	3788
Totalt i nämnd	-15 047	-13 437	-14 312

Nämnden för utbildning, kultur och fritid	2026	2027	2028
Höjd elevpeng Grundskola	14 400	22 800	31 000
Utökning av föreningsbidraget	3 000	3 000	3 000
Föreningslivslots	600	600	600
Utökning av elevassistenter	2 400	2 400	2 400
Utökning av bidrag till folkbildning och folkhögskolor	1 500	1 500	1 500
Avgiftsfri kulturskola	2 000	2 000	2 000
Kostnader förskolor	1 700	1 700	1 700
Höjd elevpeng Förskola	5 500	8 700	12 100
Extra satsning minskade barngrupper	5 000	5 000	5 000
Totalt i nämnd	36 100	47 700	59 300

Socialnämnden	2026	2027	2028
Utökning av det förebyggande arbetet	2 400	2 400	2 400
Utökning av satsning mot våld i nära relationer	1 000	1 000	1 000
IOP-Pott	1 500	1 500	1 500
Totalt i nämnd	4 900	4 900	4 900

Totalt	25 953	39 163	49 888
---------------	---------------	---------------	---------------

1.4 Nämndramar

Nedanstående tabell visar ramarna för respektive nämnd.

Driftbudget 2026-2028

Belopp tkr	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
Kommunstyrelse	426 998	434 286	435 617
Nämnd för utbildning kultur och fritid	1 510 414	1 511 394	1 537 328
Socialnämnd	880 198	894 062	919 352
Politisk verksamhet	16 420	16 270	15 570
Finansförvaltning, nettointäkt	2 908 957	2 943 935	2 984 975
Resultat	74 927	87 923	77 108

1.5 Budget för revisorerna

Frågan om budget för revisorerna bereds av kommunfullmäktiges presidium.

Fullmäktige föreslås fastställa revisorernas budget till 1 850 tkr för år 2026 vilket innebär en ökning med 50 tkr.

Investeringsbudget

Förvaltningens bedömda behov

Förvaltningen har tagit fram en ny portföljmodell för hur man kommer att arbeta med investeringsbudgetarna framöver. Kommunfullmäktige beslutar om anslagen per nämnd på en övergripande nivå men där projekten i Lokalresursplanen (LRP) specificeras. Därefter upprättar sektorerna planer i enlighet med beslutat anslag vilka biläggs verksamhetsplanerna till respektive nämnd under hösten. Avseende större investeringsprojekt, exempelvis de från lokalresursplaneringen, beslutar fullmäktige om anslag medan kommunstyrelsen sedan godkänner att arbetet med projektet påbörjas med ett startbesked. Årets Lokalresursplan har inte beaktat arbetet med utvecklingen i Landvetter Södra eller den pågående utredningen av skolstrukturen i Mölnlycke, då formella beslut ännu inte har fattats i dessa ärenden.

Det bedömda investeringsbehovet för perioden 2026 – 2030 är avsevärt högre än vad som fastställts i nuvarande plan och det överstiger det av kommunfullmäktige fastställda taket 2025 för investeringar om 300 mnkr. Totalt uppgår investeringsbehovet för perioden, exklusive projekt kopplade till Landvetter Södra och skolstrukturen i Mölnlycke, till nästan två miljarder. Det innebär ett genomsnittligt årligt investeringsbehov om cirka 400 mnkr. För att möta detta föreslår förvaltningen att taket för investeringar höjs. För 2026 föreslås en höjning till 450 mnkr.

Den nedanstående tabellen visar investeringsanslag fördelade per nämnd, samt de projekt som ingår i Lokalresursplanen 2026 – 2030. Exempel på dessa projekt inkluderar en ny skola i norra Landvetter, som ska ersätta den befintliga skolan i Lunnaområdet. Härryda Arena, en is- och idrottshall, beräknas stå klar under det första kvartalet 2028. Det finns också planer på två nya gruppboendestäder, vilka förväntas vara färdiga under 2028 och 2029. Med tanke på den ökande äldre befolkningen i kommunen stiger behovet av platser i vård- och omsorgsboenden. I Lokalresursplanen ingår därför två nya sådana boenden.

Rödgrön samverkans tillägg

Utöver förvaltningens bedömning finns det ett stort antal investeringar som kommunen behöver hantera framöver. Vi ser ett stort behov av att snarast möjligt bygga en ny boulehall. Denna investering är viktig utifrån många perspektiv. Dels kommer denna investering att gynna föreningslivet och aktiviteter för våra äldre kommer att öka. Detta ger i sig positiva ekonomiska effekter för framtiden.

Vidare vill vi se en aktivitetshall med en fullstor fotbollsplan med konstgräs. Denna plan ska kunna användas till fotboll, men även till andra aktiviteter. Med rätt förutsättningar kan man till exempel möjliggöra för LAN, hundsport eller konstutställningar. I bygget ska lokaler skapas som ger möjlighet till andra aktiviteter. Här behöver förvaltningen inventera och samtala med föreningslivet och övriga civilsamhället.

Härryda kommun behöver en satsning på gång- och cykelvägar under denna planperiod. Vi har en beslutad cykelplan och nu gäller det att investera för att möjliggöra cykling. För detta ändamål avsätter vi i denna budget 20 miljoner per år under hela planperioden.

Förvaltningen påtalar bristen på investeringsmedel för att kunna genomföra byggnation av ett vård- och omsorgsboende som kan stå färdigt 2030. För att slippa brist på platser och inte riskera att detta boende ska behöva drivas av ett vinstdrivande bolag tillsätter vi medel för att genomföra detta projekt i budget.

Ett av uppdragen i denna budget är att återställa reglerna för konstnärlig gestaltning till att uppnå enprocentsmålet samt att ta bort maxtaket.

Investeringsbudgeten i tabellform (i tkr)

	Proj kalkyl	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030
Kommunstyrelsen		340 000	428 500	463 346	540 500	629 000
Projekt. inkl kd reserv 20 mnkr		105 000	105 000	105 000	105 000	105 000
Renovering		58 000	58 000	58 000	58 000	58 000
LRP: Ny skola i Landvetter (norra) 650 elever	432 000	1 000	5 000	100 000	182 000	144 000
LRP: Härryda arena	423 346	150 000	190 000	30 346		
LRP: Härryda arena, inventarier ismaskin städmaskin	3 500			3 500		
LRP: Gruppbostad 6 lägenheter	46 000	500	3 000	25 000	17 500	
LRP: Gruppbostad 6 lägenheter	46 000	3 500	25 000	17 500		
LRP: VÅBO, 80 platser + hemtjänstlokal + lokal TOF	452 000		500	2 000	6 000	150 000
Boulehall	20 000		20 000			
Aktivitetshall med konstgräsplan	100 000			100 000		
Cykelvägar enligt cykelplan	100 000	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000
VÅBO 60 platser i kommunal regi	300 000				150 000	150 000
Förändring av konstnärlig gestaltning		2 000	2 000	2 000	2 000	2 000
Nämnden för utbildning, kultur och fritid		14 150	14 150	24 150	14 150	35 150
Projekt		14 150	14 150	14 150	14 150	14 150
LRP: Härryda arena, inventarier	10 000			10 000		
LRP: Ny skola i Landvetter (norra) 650 elever, inventarier	21 000					21 000
Socialnämnden		2 400	2 400	2 900	2 900	2 400
Projekt		2 400	2 400	2 400	2 400	2 400
LRP: Gruppbostad 6 lägenheter, inventarier	500			500		
LRP: Gruppbostad 6 lägenheter, inventarier	500				500	
Summa totalt		356 550	445 050	490 396	557 550	666 550

Nämndramar (i tkr)

Belopp Tkr	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030
Kommunstyrelse	340 000	428 500	463 346	540 500	629 000
Nämnd för utbildning kultur och fritid	14 150	14 150	24 150	14 150	35 150
Socialnämnd	2 400	2 400	2 900	2 900	2 400
Summa	356 550	445 050	490 396	557 550	666 550

Exploateringar/betalningsplan

Förutsättningar

Inom de kommande åren kommer fokus behöva ökas på likvida medel och finansieringsplan. Dels pågår ett arbete med att se över skolstrukturen i Mölnlycke, dels går Landvetter Södra in i en mer aktiv fas. Landvetter Södra kan betraktas som relativt framtungt där kommunen kommer behöva nyttja likvida medel för att få tillbaka dem vid ett senare skede. Detta kommer troligtvis bidra, under vissa perioder, till ett lånebehov för att kunna finansiera utbyggnad tills dess att försäljning sker.

Framöver behöver modellen för hur arbetet sker med exploatering och investeringar som ligger inom ramen för exploateringsprojekt ses över. Fokus behöver ökas på totalkalkyler för de enskilda projekten och inte enbart den årliga sammanlagda finansieringsplanen. Inom sektorn för samhällsbyggnad pågår ett arbete med att stärka styrning, uppföljning, samordning och kontroll av projekten. Detta kommer att vara en viktig faktor för att stärka likvidplaneringen framöver.

Finansieringsplan 2026 – 2030

Exploateringsverksamheten följer produktionsplanen för bostäder och verksamheter med byggnation av bostäder i kommunens tätorter samt exploatering av framtida verksamhetsmark. Finansieringsplanen visar exploateringsverksamhetens bedömda likviditetspåverkan per kalenderår under kommande femårsperiod och innefattar inkomster från markförsäljning och gatukostnadsersättning samt utgifter avseende genomförandet av detaljplaner. I finansieringsplanen ingår även detaljplaner utan kommunalt markinnehav där kommunens insatser finansieras löpande genom plan- och exploateringsavtal innevarande år.

Totalt under kommande femårsperiod bedöms utgifterna uppgå till 727 mnkr och inkomsterna till 999 mnkr. Investeringarna står för en stor del, utgifterna uppgår till 557 mnkr. Tyngdpunkten för utgifter och inkomster ligger på de två sista åren. Tabell över samtliga exploateringsprojekt finns som bilaga till förvaltningens underlag för budget. Projekten är uppdelade i exploatering på kommunägd och exploatering på privatägd mark. Exploateringsprojekten kan både påbörjas innan och kan komma att avslutas efter planperioden vilket innebär att finansieringsplanen inte visar exploateringsprojektens totala nettokostnad.

Del- och slutredovisningar sker när inkomster och förväntade utgifter kan beräknas på ett tillförlitligt sätt och när det inte finns några framtida åtaganden. När exploateringsprojekten del- och slutredovisas bokförs kostnader och intäkter på resultaträkningen. Resultateffekterna uppstår inte regelbundet, varför de specificeras som så kallade jämförelsestörande poster i kommunens uppföljning och bokslut. Resultatet är svårt att förutsäga, inte minst på grund av den allmänna konjunkturutvecklingen, och budgeteras därför till ett nollresultat i kommunens driftredovisning.

Exploatering/budgetplan i tabellform

Belopp i tkr	Kalkyl 2025	Kalkyl 2026	Kalkyl 2027	Kalkyl 2028	Kalkyl 2029	Kalkyl 2030
Inkomst	59100	123811	45732	69076	319870	440308
Utgift	55000	34715	56670	84881	255211	295118
Netto	4100	89096	-10938	-15805	64659	145190

Långfristig upplåning

Kassaflödet, tillsammans med nuvarande likviditet, bör täcka de planerade investeringsutgifterna de närmsta två åren. För att ha en marginal att möta eventuella betalningstoppar samt finansiera eventuella utgifter kopplade till markaffärer och möjliggöra resterande planperiods investeringar kommer en upplåning att behövas.

Uppdrag till kommunstyrelsen, nämnden för utbildning, kultur och fritid samt socialnämnden

Med utgångspunkt i detta budgetdokument uppdrar kommunfullmäktige till kommunstyrelsen, nämnden för utbildning, kultur och fritid samt socialnämnden att utifrån de kommunövergripande målen och inriktningarna utarbeta konkretiserade mål och inriktningar för respektive ansvarsområde. Dessutom uppdras till kommunstyrelsen, nämnden för utbildning, kultur och fritid samt socialnämnden att fastställa ekonomiska ramar per sektor och verksamhet inom respektive ansvarsområde.

Kommunstyrelsen ges även i uppdrag att göra tekniska justeringar av nämndernas ramar hänförlig till avslutad lönerrevision.

Uppdrag till kommunstyrelsen

Nästa steg i Agenda 2030-arbetet

Kommunfullmäktige i Härryda kommun ger kommunstyrelsen i uppdrag att ge förvaltningen i uppdrag att ta nästa steg i Agenda 2030-arbetet i enlighet med budgetens intentioner (Se 4.1). Detta arbete ska ske genom att förvaltningen tar fram mätbara delmål som redovisas årligen på nämndnivå.

Hållbarhetsstrateg

Kommunfullmäktige i Härryda kommun ger kommunstyrelsen i uppdrag att ge förvaltningen i uppdrag att tillsätta en tjänst som strateg med ansvar för hållbarhetsarbetet.

Uppdrag gällande återställande av våtmark

Kommunfullmäktige i Härryda kommun ger kommunstyrelsen i uppdrag att ge förvaltningen i uppdrag att ta fram erforderliga underlag för att ta beslut om att återställa de sex våtmarker (nummer 7, 16, 29, 31, 36 och 37) som, enligt våtmarksutredningen, ger störst nytta sett ur de fyra bedömningskriterierna, samt planera för fortsatt arbete enligt våtmarksutredningens 37 prioriterade våtmarker.

Uppdrag gällande införande av maxtaxa inom färdtjänsten

Kommunfullmäktige i Härryda beslutar att införa maxtaxa inom färdtjänst enligt budgetens intentioner, samt ger kommunstyrelsen i uppgift att använda det extra anslaget för att hantera kostnaden.

Uppdrag gällande konstnärlig gestaltning

Kommunfullmäktige i Härryda beslutar att ge kommunstyrelsen i uppdrag att återställa budgeten för konstnärlig gestaltning till en (1) procent samt ta bort tidigare beslutat maxtak.

Budget ungdomsråd

Kommunfullmäktige i Härryda beslutar att ge kommunstyrelsen i uppdrag att avsätta 100 000 kronor som en egen budget för ungdomsrådet enligt budgetens intentioner.

Uppdrag till nämnden för utbildning, kultur och fritid

Uppdrag gällande höjd elevpeng

Kommunfullmäktige i Härryda beslutar att höja elevpengen enligt budgetens intentioner, samt ger nämnden i uppdrag att använda de extra medlen för att finansiera uppdraget.

Uppdrag gällande höjt föreningsbidrag

Kommunfullmäktige i Härryda beslutar att höja föreningsbidraget, ändra förutsättningarna för föreningsbidraget enligt budgetens intentioner, samt ge nämnden i uppdrag att använda de extra medlen för att finansiera uppdraget.

Uppdrag gällande införande av föreningslivslots

Kommunfullmäktige i Härryda beslutar att ge nämnden i uppdrag att införa en föreningslivslots.

Uppdrag gällande elevassistenter

Kommunfullmäktige i Härryda beslutar att göra förändring av elevassistenternas antal och anställningar enligt budgetens intentioner, samt ger nämnden i uppdrag att använda de extra medlen för att finansiera uppdraget.

Uppdrag gällande ökning av anslag till folkbildning och folkhögskolor

Kommunfullmäktige i Härryda beslutar att öka anslaget till folkbildning och folkhögskolor enligt budgetens intentioner, samt ger nämnden i uppdrag att använda de extra medlen för att finansiera uppdraget.

Uppdrag gällande avgiftsfri kulturskola

Kommunfullmäktige i Härryda beslutar att ge nämnden i uppdrag att ge förvaltningen i uppdrag att göra kulturskolan i Härryda kommun avgiftsfri.

Uppdrag till socialnämnden

Uppdrag gällande utökning av socialtjänstens förebyggande arbete

Kommunfullmäktige i Härryda beslutar att utöka socialtjänstens förebyggande arbete enligt budgetens intentioner, samt ge nämnden i uppdrag att använda de extra medlen för att finansiera uppdraget.

Uppdrag gällande satsning mot våld i nära relationer

Kommunfullmäktige i Härryda beslutar att ge nämnden i uppdrag att säkerställa utbetalning till Frideborg under 2026. Utbetalningens storlek fastställs härmed till 400 000 kronor med indexuppräkningsfrån 2024. Kvarvarande anslag ska användas för att utveckla kommunens eget arbete mot våld i nära relationer samt möjliggöra för ytterligare samarbeten och stöd utöver kommunens eget arbete.

IOP-Pott

Kommunfullmäktige i Härryda beslutar att ge nämnden i uppdrag att skapa en IOP-pott på 1,5 miljoner per år. Summan ska indexuppräknas årligen. Potten ska vara sökbar och användas som nämndens medel för att upprätta idéburna offentliga partnerskap (så kallade IOP) som stärker den sociala hållbarheten och minskar den ofrivilliga ensamheten.

Koncernen

Ur ett övergripande koncernperspektiv ser de kommande tre åren relativt stabila ut.

Budgeten ska innehålla en redogörelse för ekonomi under budgetåret i de kommunala koncernföretagen. Kommunen har därför begärt in underlag bolagen som återges här.

Nedanstående tabell beskriver bolagens resultat efter finansiella poster.

<i>Mnkr</i>		<i>Andel</i>	<i>2026</i>	<i>2027</i>	<i>2028</i>
<i>Härryda Energi AB</i>	Intäkt	100%	162,6	166,9	170,1
	Kostnad	100%	-141,3	-144,9	-147,4
	Netto	100%	21,3	22,0	22,7
	<i>Soliditet</i>		48%	49%	50%
<i>Härryda vatten och avfall AB</i>	Intäkt	100%	199,2	199,9	206,5
	Kostnad	100%	-195,4	-199,8	-206,5
	Netto	100%	3,8	0,0	0,0
	<i>Soliditet</i>		10%	10%	*
<i>Landvetter Södra och Utvecklings AB</i>	Intäkt	100%	7,5	7,5	7,5
	Kostnad	100%	-7,5	-7,5	-7,5
	Netto	100%	0,0	0,0	0,0
	<i>Soliditet</i>		35%	35%	35%
<i>Förbo AB</i>	Intäkt	42%	281,0	299,9	335,2
	Kostnad	42%	-262,9	-275,5	-293,2
	Netto	42%	18,1	24,4	42,0
	<i>Soliditet</i>		32%	29%	30%

*Uppgift saknas

Härryda Energi AB budgeterar ett årligt överskott om drygt 20 mnkr. Resultatet för Härryda vatten och avfall AB efter finansiella poster justeras mot resultatfonder. Avfall tillåts överskott de kommande åren för att återställa underskott. Landvetter Södra och Utvecklings AB redovisar ett nollresultat. Härryda kommuns andel av Förbos resultat uppgår till 18,1 mnkr 2026.

Förslag till beslut i kommunfullmäktige

- Kommunfullmäktige fastställer oförändrad skattesats för år 2026 på 20,50 kr per skattekrona.
- Kommunfullmäktige fastställer ramar för driftverksamheten i enlighet med förslag i avsnitt 6, Driftbudget. Anslagsbindning avseende driftbudgeten sker på nämndnivå med undantag för kommunstyrelsens reserv som får disponeras fritt efter beslut i kommunstyrelsen.
- Kommunfullmäktige fastställer revisorernas budget till 1 850 tkr för år 2026.
- Kommunfullmäktige fastställer en övre gräns för nettoinvesteringarna till 450 mnkr för år 2026.
- Kommunfullmäktige fastställer ramar för investeringsverksamheten i enlighet med förslag i avsnitt 7, Investeringar. Där ingår projekt avseende lokalresursplanering med 155 mnkr 2026. Anslagsbindning avseende investeringsbudget sker på nämndnivå.
- Kommunfullmäktige noterar finansieringsplan avseende exploateringsverksamheten i enlighet med förslag i avsnitt 8, Finansieringsplan/exploatering.
- Kommunfullmäktige beslutar att långfristig upplåning får ske upp till ett maximalt belopp om 150 mnkr under 2026.
- Kommunfullmäktige uppdrar till kommunstyrelsen respektive nämnden för utbildning, kultur och fritid samt socialnämnden att utifrån de kommunövergripande målen och inriktningarna utarbeta konkretiserade mål och inriktningar för respektive ansvarsområde.
- Kommunstyrelsen, nämnden för utbildning, kultur och fritid samt socialnämnden uppdras att fastställa ekonomiska ramar per sektor och verksamhet inom respektive ansvarsområde.
- Kommunstyrelsen ges i uppdrag att göra tekniska justeringar av nämndernas ramar hänförlig till avslutad lönerevision, förändring av personalomkostnader (po) och fördelning av investeringsbudget för konstnärlig gestaltning samt kommundirektörens investeringsreserv.
- Kommunfullmäktige beslutar enligt texten i uppdrag 10.1.1, 10.1.2, 10.1.3, 10.1.4, 10.1.5, 10.1.6, 10.2.1, 10.2.2, 10.2.3, 10.2.4, 10.2.5, 10.2.6, 10.3.1, 10.3.2 och 10.3.3.

Mölnlycke 3 juni 2025

För Socialdemokraterna:

För Miljöpartiet de gröna:

För Vänsterpartiet:

Patrik Linde

Marie Strid

Björn Mattsson

